

گفت‌وگو

عکس: رضا معطریان / ایران

رسول جعفریان در گفت‌وگو با «ایران کتاب» از تأثیرات هوش مصنوعی بر حوزه نشر و کتاب می‌گوید

رقابت ماشین متفکر با انسان متفکر

همه کشورها و همه بخش‌های جامعه جهانی از آن بهره‌مند خواهند شد.

هوش مصنوعی تجربه کتاب‌خوانی را هم به‌طور چشم‌گیری متحول کرده و فناوری‌های واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) می‌توانند محتوای کتاب‌ها را به شکل تعاملی ارائه دهند. در آینده ممکن است کتاب‌ها با ترکیب هوش مصنوعی و ابزارهای شبکه‌های اجتماعی تجربه‌های کاملاً جدیدی برای خوانندگان به ارمغان بیاورند. با این حال یکی از بزرگ‌ترین نگرانی‌ها در زمینه محتوای تولیدشده توسط هوش مصنوعی در زمینه نقض حقوق مالکیت فکری است و اینکه اگر الگوریتم متنی شبیه به آثار قبلی تولید کند مالکیتش با چه کسی است و این چالش می‌تواند دعوای حقوقی و بحث‌هایی اخلاقی ایجاد کند. بنابراین ضرورت دارد صنعت نشر میان استفاده از AI برای بهبود فرآیندها و حفظ ارزش‌ها و مزیت‌های انسانی تعادل برقرار کند. رسول جعفریان از جمله پژوهشگران پیشگام در زمینه استفاده از هوش مصنوعی در حوزه پژوهش و آموزش است و حتی بخشی از تدریس خود در دانشگاه را به استفاده و تعامل دانشجویان با هوش مصنوعی معطوف کرده است. در زمینه تأثیر هوش مصنوعی بر صنعت نشر و کتاب، سؤالاتی با او در میان گذاشتیم که به‌صورت مکتوب پاسخ داد.

تهدیدات سایبری هم می‌توانند داده‌های حساس ناشران و کاربران را به خطر بیندازند.

استفاده از هوش مصنوعی نیازمند سرمایه‌گذاری قابل توجه و آموزش نیروی انسانی و سیاست‌گذاری اصولی است. مارک کوکلیبرگ نویسنده «اخلاق هوش مصنوعی» در یادداشتی که برای ترجمه فارسی کتابش نوشته با اشاره به اهمیت سیاست‌گذاری در حوزه هوش مصنوعی می‌نویسد: «ضروری است که دولت‌ها و سایر بازیگران این عرصه در سراسر جهان برای استفاده و ادغام هوش مصنوعی در جوامع و اجتماعات متبوع‌شان به شیوه‌ای معنادار و مسئولانه و با در نظر گرفتن بافت‌های فرهنگی و تاریخی مرتبط (مثلاً، خاورمیانه که در آن اخلاق غیرسکولار و ارزش‌های سنتی نقش مهمی ایفا می‌کنند)، سیاست‌های مؤثری پی ببرند که در عین حال با اهداف و ارزش‌های مشترک جهانی، گفت‌وگوهای بین‌فرهنگی و تلاش‌ها برای همکاری‌های بین‌المللی و فراملی هم‌سوئی داشته باشد.» کوکلیبرگ با اشاره به احتمال تشدید شکاف دیجیتال بین کشورهای پیشرفته و پیرامونی از طریق هوش مصنوعی، متذکر می‌شود: «وجود این هم‌سوئی بویژه به این دلیل مهم است که بخواهیم اطمینان بایم که آینده هوش مصنوعی و روایتیک را فقط چند شرکت جهانی رقم نمی‌زنند و شکاف‌های دیجیتال عمیق‌تر نمی‌شوند، بلکه همه شهروندان،

بیژن مومینوند | دبیر «ایران کتاب»

هوش مصنوعی (AI) هم‌چون دیگر حوزه‌ها به سرعت در حال تغییر صنعت نشر و کتاب است. ورود هوش مصنوعی به صنعت نشر را می‌توان شمشیر دو لبه‌ای دانست که از یک سو می‌تواند فضاهای جدیدی را در عرصه نشر بگشاید و متن‌های اولیه‌ای برای کتاب‌ها، مقالات یا حتی داستان‌ها تولید کند و با کتاب‌ها را به پادکست و... تبدیل کند اما در سوی دیگر ورود بی‌قاعده آن در تألیف و ترجمه سبب شده تا فعالان حوزه نشر، مؤلفان و مترجمان نسبت به تبعات آن هشدار دهند. مجله «فوربس» (Forbes) با تحلیل آینده صنعت نشر پس از ورود هوش مصنوعی به این حوزه، در هفت بخش از جمله تولید محتوا، ویرایش و دسته‌بندی، سرمایه‌گذاری، ایجاد امکانات جدید برای مخاطبان و... این همکاری را مثبت ارزیابی و در عین حال تأکید کرده ممکن است در آینده با اتکای بیش از حد نویسندگان به این فناوری، خلاقیت و اصالت متن قربانی شود. هوش مصنوعی می‌تواند کار نویسندگان، ویراستاران و مترجمان را کم‌رونق کند. با استفاده از هوش مصنوعی می‌توان کتاب‌ها را سریع‌تر ترجمه و به فایل صوتی تبدیل کرد و در اختیار مخاطبان قرار داد. از طرف دیگر